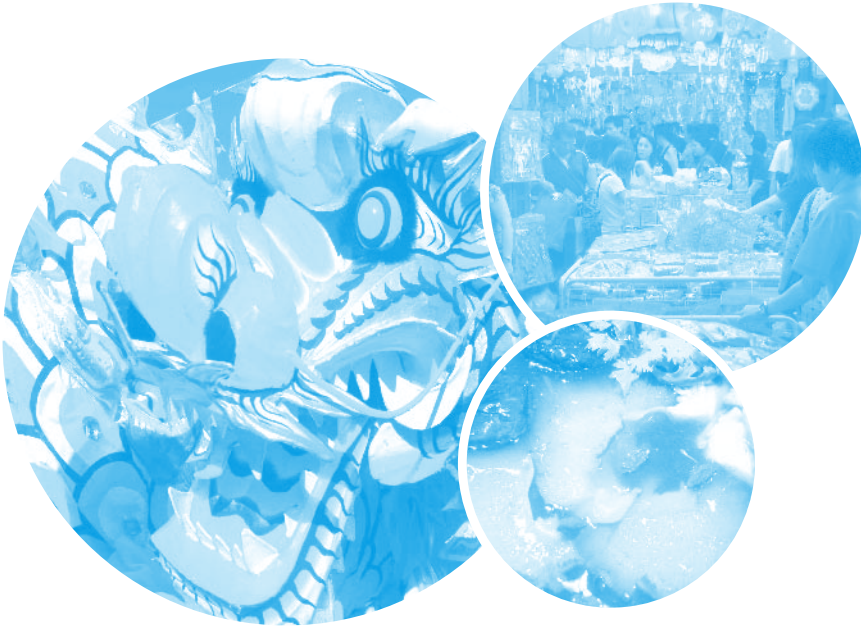

ธรรมเนียมการให้ของขวัญแบบจีน

อพรรณ พัทฒนาวิชชัย

โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม ส.ส.ท.

ธรรมเนียมการมอบของขวัญของแต่ละชาตินั้นต่างกันขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและความเชื่อของแต่ละชาติ เช่น งานแต่งงานของชาวยุโรปจะระบุในการ์ดเชิญว่าต้องการอะไรเป็นของขวัญแต่ในประเทศไทยไม่มีวัฒนธรรมเช่นนั้น ส่วนชาวจีนจะนิยมส่งเหล้า หรือบุหรืเป็นของขวัญ ซึ่งคนไทยเองไม่นิยมส่งสิ่งของเหล่านี้ให้เป็นของขวัญ เนื่องจากถือว่าสิ่งของเหล่านี้ล้วนทำลายสุขภาพของผู้รับ ดังนั้นการมอบของขวัญให้กับใครควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย ธรรมเนียมการให้ของขวัญของชาวจีนนั้นจะคำนึงถึงบุคคลและโอกาสต่างๆ เป็นหลัก สามารถแบ่งได้เป็นคราวๆ ดังนี้

ของขวัญให้ผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสกว่า

1. ของบำรุงร่างกาย เสริมสุขภาพ 营养品 yíngyǎngpǐn (อิงหยางผิ่น)

การให้ของเหล่านี้จะเป็นการแสดงออกว่าเราให้ความใส่ใจในสุขภาพของพวกเขาด้วย

2. ของขวัญที่ตรงกับกิจกรรมยามว่าง

เช่น ชอบปลูกต้นไม้ก็ให้ต้นไม้ที่มีราคาแพง หรือชอบดูหนังก็ซื้อหนังชุดให้

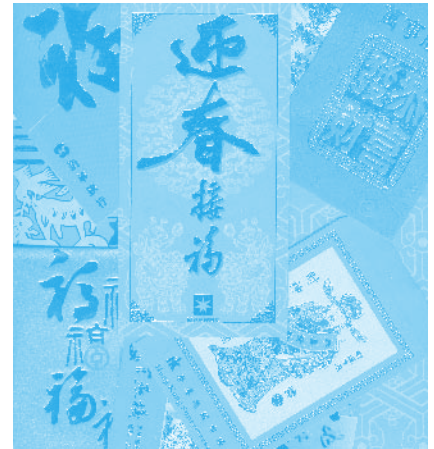
3. ของตกแต่งบ้าน เช่น รูปวาด

แจกันดอกไม้ โคมไฟ แต่ทั้งนี้แล้วการจะซื้อของหมวดนี้ต้องดูตามนิสัยของผู้ที่เราจะให้ด้วยเป็นหลักสำคัญ

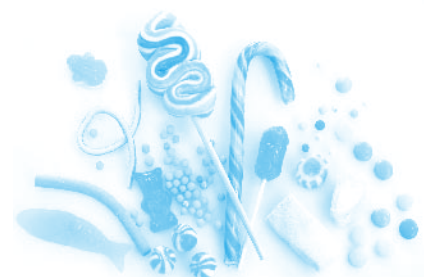
ของขวัญบ้านแต่บ้าน

มักจะมอบเงินให้เป็นของขวัญแก่คู่บ่าวสาว จำนวนเงินที่ให้แก่คู่บ่าวสาวนั้นขึ้นอยู่กับความกับสนิทสนมระหว่างแขกและคู่บ่าวสาว ถ้าหากไม่สนิทกันมากจำนวนเงินขั้นต่ำที่ใส่ซองจะประมาณ 100 หยวน หรือประมาณ 500 บาท และถ้าหากเป็นเพื่อนสนิทกันมากก็จะให้มากขึ้นตามลำดับ หรือสามารถถามคู่บ่าวสาวได้เลยว่าอยากได้อะไรเป็นของขวัญ หรือบางคนอาจจะมอบชุดแต่งงานให้กับเจ้าสาว

ของขวัญสำหรับขวัญเด็ก

สำหรับบ้านที่มีเด็กๆ ก็มักจะมอบของกินพวกขนม ลูกกวาด หรือของเล่นและของที่เหมาะสมสำหรับเด็กแรกเกิด ชาวจีนจะนิยมให้เงิน เลี้ยงผ้าเด็กอ่อน หรือนมผงเป็นต้น

ขอบขวัญสำหรับหญิงที่เพิ่งคลอดบุตร

ชาวจีนมักจะนิยมมอบของบำรุงร่างกาย เช่น ไข่ไก่ หรือพวกอาหารเสริม เป็นต้น เพราะหญิงที่เพิ่งคลอดบุตรจะต้องอยู่ไฟเหมือนหญิงไทยทำให้ไม่สามารถออกไปซื้ออาหารมาบำรุงร่างกายได้

ขอบขวัญให้เพื่อน

ชาวจีนมีคำโบราณกล่าวว่า “คนที่คุยกันถูกคอสั้นไพลดั่งสายน้ำ ทั้งยังไม่ตรีจิตต่อกัน แม้น้ำแก้วเดียวก็เป็นของขวัญแก่กันได้” และยังถือว่าเพื่อนกันแค่ความสัมพันธ์ในการเป็นเพื่อนก็มีค่ามากเพียงพอแล้ว ดังนั้นคนจีนมักจะไม่ได้ถือว่าการให้ของขวัญกับเพื่อนจะต้องเป็นของแพง หรือของดี ของมีค่าแต่อย่างใด ดังนั้นของให้เพื่อนมักจะเป็นของขวัญขึ้นปกติ เช่น การ์ดอวยพร ดอกไม้หนึ่งดอก หนังสืออ่านเล่น หรืออะไรก็ตามที่ผู้ให้ชอบ โดยคนจีนมักจะถือว่าคนที่เป็เพื่อนกันโดยเฉพาะคนที่อายุรุ่นเดียวกัน มักจะชอบอะไรคล้ายๆ กัน ดังนั้น หากผู้ให้คิดว่าตัวเองชอบอะไร ผู้ให้ก็สามารถซื้อเป็นของขวัญให้ได้

ขอบให้คนรัก

ปัจจุบันนิยมให้ช็อคโกแลต เช้มขัด เน็คไท เพลง น้ำหอม หรือที่ได้รับความนิยมไม่แพ้กัน คือ การเอารูปคู่กับคู่รักไปทำของขวัญพิเศษ เช่น เอารูปไปใส่กรอบ ทำนาฬิกา ทำปลอกหมอน ซึ่งจะคล้ายๆ กับวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน

ธรรมเนียมอีกอย่างของชาวจีนเมื่อไปเที่ยวหรือไปร่วมงานเลี้ยงที่บ้านเพื่อน ความมีของฝากเล็กๆ น้อยๆ ติดไม้ติดมือไปมอบให้กับเจ้าของบ้านด้วย เช่น ดอกไม้ หรือผลไม้ต่างๆ ตามแต่ความเหมาะสม เช่นเดียวกับประเทศไทยหรือประเทศญี่ปุ่น เพราะถือเป็นมารยาทในการที่เราจะไปรบกวนบ้านผู้อื่น

เกร็ดความรู้อีกอย่าง คือ เมื่อชาวจีนได้รับของขวัญแล้วจะไม่นิยมเปิดของขวัญต่อหน้าผู้ให้ หรือถ้าหากผู้ให้คะยั้นคะยอให้เปิดของขวัญ ผู้รับก็จะไม่แสดงอาการปลาบปลื้มของของขวัญนั้นจนออกนอกหน้า เพราะชาวจีนจะถือว่าการกระทำแบบนั้นเป็นการกระทำของคนโลภมาก ถ้าหากเรามอบของขวัญให้กับเพื่อนชาวจีนที่ไม่ต้องแปลกใจเมื่อพวกเขาไม่แสดงท่าทีว่าปลาบปลื้มกับของขวัญ หรือไม่สนใจที่จะเปิดของขวัญทันที เพราะเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนอย่างหนึ่งนั่นเอง

มารยาทในการให้และการรับของขวัญ

ผู้ให้ของขวัญ มักจะกล่าวกับผู้รับว่า “นี่เป็นของเล็กๆ น้อยๆ โปรดรับไว้ด้วยเถิด (一点儿小意思, 请收下 (อีเตียนเสี่ยวอีซือ ฉิงซือเชี่ยน) ซึ่งแสดงถึงการอ่อนน้อมถ่อมตัวของผู้ให้ ส่วนผู้รับเมื่อได้รับของแล้วก็จะตอบกลับว่า “ทำให้คุณต้องสิ้นเปลือง ต้องขอโทษด้วย คราวหน้าไม่ต้องก็ได้” เป็นการแสดงถึงความเกรงใจของผู้รับ “让您破费了, 真不好意思, 请您下次不要这样”

(รั้งหนี้พ้อเฟยเลอะ เจินปู้ฮ่าวอีซือ ฉิงหนีนเซียซือปู้เหยาเจ้อหย่าง) จากนั้นผู้ให้ก็จะตอบกลับอีกครั้งว่า คุณเกรงใจเกินไปแล้วไม่ต้องขอบคุณ รับของขวัญไปด้วยเถิด “您太客气了, 礼物您拿回去吧, 不用谢” (หนีนไทเค่อซิเลอะ หลี่อูหนีนหนาสูยชีวปะ ปูยงเซีย) เพื่อแสดงถึงความจริงใจของผู้ให้อีกครั้งและทำให้ผู้รับนั้นไม่ต้องแสดงความเกรงใจต่อการรับนั่นเอง

ข้อควรระวังในการมอบของขวัญอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้ชายไม่ควรมอบของขวัญพิเศษให้กับภรรยาของเพื่อนตนเองและผู้หญิงที่มีสามีแล้วก็ไม่ควรให้ของขวัญพิเศษกับสามีของเพื่อนเช่นกัน

สิ่งขอบต้องห้ามที่ชาวจีนไม่สับให้กัน ได้แก่

1. ผ้าเช็ดหน้า 手帕 shǒupà (โจวฟา) ซึ่งมีความเชื่อเดียวกับคนไทยที่ว่าถ้าให้ผ้าเช็ดหน้าแล้วจะมีไว้เพื่อซับน้ำตา 擦眼泪 chāyǎnlèi (ฉาเหี่ยนเล่ย์)

2. กรรไกร หรือมีด เพราะมีคำพูดว่า 一刀两断 yīdāoliǎngduàn (อีเตาเหลียงตุ๊ว) ซึ่งมีความหมายสื่อไปถึงการตัดความสัมพันธ์

3. นาฬิกา 钟 zhōng (จง) ในที่นี้หมายถึงนาฬิกาตั้งโต๊ะ หรือนาฬิกาแขวน แต่สามารถให้นาฬิกาข้อมือได้สาเหตุที่ไม่ควรมอบนาฬิกาให้เป็นของขวัญเนื่องจากคำว่า มอบนาฬิกา 送钟 sòngzhōng (ซ่งจง) ไปพ้องเสียงกับคำว่า 送终 sòngzhōng (ซ่งจง) ซึ่งหมายถึง การเฝ้าดูแลญาติผู้ใหญ่ก่อนสิ้นใจตาย หรือหมายถึงการจัดการงานศพของญาติ

4. สาลี่ ชาวจีนจะไม่นิยมมอบสาลี่ให้แก่กัน เพราะคำว่า 梨 lí (หลี่) ที่แปลว่าสาลี่จะไปพ้องเสียงกับคำว่า 离 lí (หลี่) ที่แปลว่าแยกจากกัน

5. ร่ม 伞 sǎn (सान) คำนี้ไปพ้องเสียงกับคำว่า 散 sǎn (सान) ที่มีความหมายว่าการจัดกระจาย แยกแยก ชาวจีนจึงไม่นิยมให้ร่มเป็นของขวัญแก่ผู้อื่น เพราะสื่อถึงการทำให้แตกแยกกัน

6. หมวกสีเขียวให้กับผู้ชาย เพราะคนจีนมีความเชื่อว่าผู้ชายที่ใส่หมวกสีเขียว คือ ผู้ชายที่ถูกภรรยาสวมเขา (เนื่องจากภรรยาผี) และเนื่องจากเหตุผลข้อนี้ทำให้ในประเทศจีนมีหมวกสีเขียวจำหน่ายน้อยมาก

7. ชาดอกเก็กฮวย 菊花茶 júhuāchā (จู่ฮวาฉา) เพราะตามธรรมเนียมจีนแล้ว ดอกเก็กฮวยจะใช้สำหรับให้คนตาย จึงไม่ควรมอบชาดอกเก็กฮวยเป็นอันขาด

ทั้งนี้การมอบของขวัญให้ใครสักคนไม่ว่าจะชาติใดภาษาใด ถึงจะมีธรรมเนียมที่ต่างกันออกไป แต่ผู้ให้ทุกคนก็ล้วนคำนึงถึงสิ่งเดียวกัน คือ การมอบของขวัญอย่างไรเพื่อให้ผู้รับนั้นมีความสุข

เมื่อเราต้องการที่จะมอบของขวัญให้ใครสักคนก็ควรจะศึกษาถึงลักษณะของผู้รับก่อน เพื่อที่จะเลือกของขวัญให้ประทับใจทั้งผู้รับและผู้ให้นั่นเอง TPA

